

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Czarnecka /spr./

Sędziowie: SSO Małgorzata Wiśniewska

SSO Małgorzata Radomska-Stęplewska

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy R.

przeciwko pozwanym B. G. (1), K. G. (1), małoletnim B. G. (2) i K. G. (2) reprezentowanym przez matkę B. G. (1)

o ustalenie

na skutek zażalenia powoda

od postanowienia Sądu Rejonowego w Szamotułach, VII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Obornikach z dnia 5 sierpnia 2013r.

sygn. akt: VII C 807/13

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

/-/ SSO M. Wiśniewska/-/SSO A. Czarnecka/-/SSO M. Radomska - Stęplewska

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w Szamotułach powód – Gmina R. domagała się ustalenia nieistnienia prawa pozwanych B. G. (1), K. G. (1), małoletnich B. G. (2) i K. G. (2) do lokalu socjalnego. Uzasadniając pozew powód wskazał, że na podstawie prawomocnego orzeczenia Sądu Rejonowego w Obornikach w sprawie sygn. I C (...) z dnia 6 lipca 2012 roku przyznano pozwanym prawo do lokalu socjalnego w sprawie o eksmisję. Po uprawomocnieniu się wyroku powód uzyskał informację że pozwani mogą zamieszkać i faktycznie zamieszkują w lokalu innym, niż lokal należącym do powoda.

Zaskarżonym postanowieniem wydanym w dniu 5 sierpnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Szamotułach, VII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Obornikach odrzucił pozew.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy przywołał art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c. i stanął na stanowisku, że o prawie do lokalu socjalnego Sąd wypowiedział się w orzeczeniu z dnia 6 lipca 2012 roku w sprawie sygn. IC (...). Powód wówczas nie wykazał przesłanek uzasadniających orzeczenie, iż pozwanym nie przysługuje prawo do lokalu socjalnego. Okoliczność wskazana przez powoda w niniejszym pozwie - w ocenie Sądu Rejonowego - nie jest wystarczająca do uznania, że w niniejszej sprawie nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, a co za tym idzie nie jest możliwe rozpatrywanie tej kwestii w nowym procesie.

Od powyższego postanowienia zażalenie wywiódł powód – Gmina R., zaskarżając postanowienie w całości i domagając się jego uchylecia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący stanął na stanowisku, że na powódzie w postępowaniu IC (...) nie ciążył obowiązek wykazania braku przesłanek do przyznania przez Sąd prawa do lokalu socjalnego pozwany, bowiem faktów negatywnych się nie dowodzi i to na sądzie z urzędu spoczywał obowiązek badania uprawnienia do lokalu socjalnego. Z kolei pozew o ustalenie nie jest tożsamy z powództwem o opróżnienie lokalu mieszkalnego, nie zachodzi tożsamość sporu. W pozwie o opróżnienie spór dotyczy opróżnienia lokalu mieszkalnego, a nie uprawnienia do lokalu socjalnego tym bardziej, że wielokrotnie powodowi jest obojętne, czy zostanie przyznane lokatorom prawo do lokalu socjalnego, czy też nie. Sąd I instancji pominął również, że doszło do zmiany sytuacji -wybudowania przez pozwanych domu, w którym mogli zamieszkać, czyli istotną zmianę okoliczności. Dla poparcia swojej argumentacji powód powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1980 r., sygn. IV CR (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie było nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., Sąd odrzuca pozew jeżeli o to samo roszczenie, pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku lub została prawomocnie osądzona. Prawomocnie osądzona sprawa, zgodnie z art. 366 k.p.c. korzysta z przymiotu powagi rzeczy osądzonej co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto pomiędzy tymi samymi stronami. Ponowne orzekanie o tym samym pomiędzy tymi samymi stronami stanowi uchybienie procesowe prowadzące do nieważności postępowania (art. 379 pkt 3 k.p.c.). Badając, czy w sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, sąd ocenia zatem treść zgłoszonego w drugiej sprawie roszczenia oraz przedmiot rozstrzygnięcia wydanego w sprawie poprzednio osądzonej z udziałem tych samych stron. O wystąpieniu stanu powagi rzeczy osądzonej rozstrzyga nie tylko tożsamość stron, występujących w obu procesach, ale równocześnie tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia. Dopiero kumulacja wszystkich tych przesłanek przesądza o kwalifikacji stanu sprawy jako res iudicata (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2007 r., I CSK 479/06; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2007 r., IV CSK 267/07).

Jednocześnie według utrwalonego w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądu tożsamość roszczeń zachodzi, gdy identyczny jest przedmiot i podstawa sporu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971, Nr 12, poz. 226 oraz z dnia 19 kwietnia 1999 r., III CKN 143/99, niepubl., a także wyrok z dnia 24 marca 2011 r., I CSK 451/10, niepubl.).

Sąd Najwyższy wskazał także, że tożsamość roszczeń zachodzi, kiedy sąd ma w obu sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania i kiedy rozstrzygnięcie jednej ze spraw oznacza rozstrzygnięcie także drugiej (zob. wyrok S.N. z 1 czerwca 2011r. I CSK 427/10 niepubl. I post. SN. Z 4 października 2012r. I CSK 100/12).

W okolicznościach sprawy niewątpliwie zachodzi tożsamość stron, sąd ma orzec o tym samym, co było przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie sygn. I C (...), ma ocenić to samo żądanie. Nie sposób też przyjąć, że inna podstawa faktyczna żądania uzasadnia wytoczenie powództwa o ustalenie. Przede wszystkim, jeżeli okoliczność w postaci możliwości zamieszkania pozwanych w innym lokalu, niż objęty eksmisją, istniała już w dacie orzekania w sprawie sygn. I C (...), to rolą powoda było podniesienie tej okoliczności w tamtym postępowaniu. Jeżeli natomiast okoliczność ta powstała po wydaniu prawomocnego orzeczenia w tamtej sprawie, to powód winien rozważyć skorzystanie ze środków służących do podważenia prawomocnego orzeczenia.

Nadto stwierdzić należy, że zgodnie z art. 14 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów (...) **w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu** sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których nakaz dotyczy. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu. Sąd, badając z urzędu, czy

zachodzą przesłanki do otrzymania lokalu socjalnego, orzeka o uprawnieniu osób, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę dotychczasowy sposób korzystania przez nie z lokalu oraz ich szczególną sytuację materialną i rodzinną.

Już w stanie prawnym ukształtowanym ustawą z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787 ze zm.) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że o uprawnieniu najemcy do otrzymania lokalu socjalnego Sąd może orzec **tylko w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu** (zob. uchwała z dnia 12 kwietnia 2001 r., III CZP 8/01, OSNC 2001/10/146 i cytowane tam orzecznictwo). Tę zasadę stosować należy także w wypadku orzekania o uprawnieniu do lokalu socjalnego pod rządami art. 14 ustawy o ochronie praw lokatorów. Prawomocny wyrok orzekający o tym uprawnieniu ma powagę rzeczy osądzonej co do zawartego w nim rozstrzygnięcia niezależnie od zmiany okoliczności faktycznych (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2007 r., III CZP 61/07, OSNC 2008/7-8/88) i to niezależnie od tego, czy zmiana okoliczności faktycznych następuje na korzyść dłużnika czy też wierzyciela (tu: Gminy R.). Dopuszczenie do ponownego badania w procesie o ustalenie uprawnienia byłych lokatorów do lokalu socjalnego prowadziłoby w istocie do powtórnego analizowania przesłanek z art. 14 u.o.p.l. Zauważyć należy wreszcie, że wyrok Sądu Najwyższego, na który powołuje się skarżąca w uzasadnieniu środka odwoławczego został wydany w zupełnie odmiennych okolicznościach, tj. w sytuacji, gdy po wydaniu orzeczenia doszło do zmiany stanu prawnego nieruchomości, która to zmiana czyniła zasadnym żądanie powódki znajdujące oparcie w przepisie art. 231 § 1 k.c.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił zażalenie.

/-/ SSO M. Wiśniewska/-/SSO A. Czarnecka/-/SSO M. Radomska - Stęplewska